

2005-10-13

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Hemställan om lagändring avseende beräkning av pensionsutfästelsers kapitalvärde samt förbudet att minska posten Avsatt till pensioner under företagets pensionsreserv enligt 3 och 7 §§ lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelser m.m.

1 Sammanfattning

Bokföringsnämnden (BFN) föreslår att förbudet att minska posten Avsatt till pensioner respektive delpost under Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser enligt 7 § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelser m.m. (tryggandelagen) begränsas till att avse endast den del av pensionsreserven som motsvarar de enskilda pensionsutfästelser som företaget valt att redovisa under nämnda rubriker och inte som idag omfatta arbetsgivarens hela pensionsreserv.

BFN föreslår även att 3 § tryggandelagen ändras för att ge möjlighet till en alternativ värdering för de pensionsutfästelser som är kopplade till utfallet av en av företaget ägd tillgång.

2 Gällande rätt

Enligt 5 och 8 a §§ tryggandelagen *äger* arbetsgivare i balansräkningen som skuld under rubriken Avsatt till pensioner respektive delpost under rubriken Avsatt till pensioner eller liknande förpliktelser redovisa vad han enligt allmän pensionsplan åtagit sig att redovisa under dessa rubriker. Aktiebolag, ömsesidigt försäkringsbolag, ekonomisk förening och sparbank *äger* under samma rubrik även redovisa upplupen del av pensionsutfästelse som inte omfattas av allmän pensionsplan.

Med upplupen del av pensionsutfästelse avses enligt 2 § sista stycket tryggandelagen kapitalvärdet av den pension som arbetstagaren intjänat vid beräkningstillfället.

Kapitalvärdet skall enligt 3 § tryggandelagen beräknas med ledning av försäkringstekniska grunder som fastställs av regeringen eller av den myndighet regeringen bestämmer.

Enligt 6 § tryggandelagen avses med pensionsreserv arbetsgivarens skuld för åtagande enligt allmän pensionsplan och för upplupen del av sådan utfäst pension som arbetstagaren *äger* redovisa enligt 5 och 8 a §§.

Enligt 7 § tryggandelagen får posten Avsatt till pensioner respektive delpost under rubriken Avsatt till pensioner eller liknande förpliktelser m.m. inte minskas så att det skuldförda beloppet understiger arbetsgivarens pensionsreserv i vidare mån än att pensionsreserven har täckning i pensionsstiftelses förmögenhet. Förbudet är enligt 8 § straffsanktionerat.

Varken tryggandelagen eller årsredovisningslagen (1995:1554; ÅRL) kräver att företagets pensionsutfästelser skuldförs. Förpliktelserna får istället redovisas som ansvarsförbindelse. Det ställs inte heller några krav på att posterna vid skuldföring skall rubriceras i enlighet med 5 respektive 8 a §§ i tryggandelagen. Däremot är den inkomstskattemässiga avdragsrätten knuten till tryggandelagens bestämmelser om skuldföring och rubricering. Väljer företaget att redovisa åtagandet under någon annan rubrik eller som ansvarsförbindelse föreligger ingen avdragsrätt (28 kap. 3-4 §§ inkomstskattelagen (1999:1229)). Även debiteringen av löneskatt är knuten till tryggandelagens rubricering (2 § lagen (1991:687) om särskild löneskatt på pensionskostnader). Vid en rubricering enligt tryggandelagens bestämmelser debiteras löneskatt när utfästelsen skuldförs, i annat fall först när pensionen betalas ut.

3 Problemet

Ett företags pensionsreserv omfattar enligt 6 § tryggandelagen alla åtaganden som företaget *äger* (med andra ord - *får*) redovisa enligt 5 och 8 a §§ oavsett hur företaget i praktiken har valt att redovisa utfästelserna. Bestämmelsen medför problem när ett företag väljer att redovisa vissa utfästelser utanför tryggandelagens bestämmelser samtidigt som övriga utfästelser redovisas i enlighet med dessa. Differentierad redovisning beror ofta på att någon av utfästelserna inte är skattemässigt avdragsgill.

Skulle en förpliktelse som är skuldförd i enlighet med tryggandelagens rubricering bortfalla, t.ex. genom köp av pensionsförsäkring eller arbetstagares död, påverkar det inte med säkerhet det skuldförda beloppet. Posten får enligt 7 § tryggandelagen inte minskas så länge företagets totala pensionsreserv överstiger det skuldförda beloppet. Det innebär att pensionsförpliktelser som företaget har valt att redovisa utanför tryggandelagens rubricering med tvingande verkan indirekt "lyfts in", helt eller delvis, under nämnda post trots att det i grund och botten föreligger en valfrihet i sättet att redovisa förpliktelserna och företaget har valt att utnyttja denna valfrihet. Ett förbiseende av detta införlivande är dessutom straffsanktionerat.

Idag föreligger ingen skyldighet att skuldföra pensionsförpliktelser, vare sig enligt lag eller kompletterande normgivning. Ovannämnda bestämmelse i 7 § tryggandelagen försvårar att ett sådant krav införs i den kompletterande normgivningen eftersom den komplicerar redovisningen väsentligt i de fall reserveringen sker under en annan rubrik. Ett krav på rubricering i enlighet med tryggandelagens bestämmelser skulle å andra sidan innebära en likviditetsbelastning (som kan vara betydande) för företagen på grund av den omedelbara debitering av löneskatt rubriceringen utlöser oavsett om reserveringen är avdragsgill eller inte.

Även 3 § tryggandelagen innebär problem vid redovisningen. Enligt paragrafen skall pensionsutfästelsens kapitalvärde beräknas med ledning av försäkringstekniska grunder som fastställs av regeringen eller av den myndighet regeringen bestämmer, i detta fall Finansinspektionen. Det förekommer idag förpliktelser som är kopplade till tillgångar på ett sådant sätt att förpliktelsens kapitalvärde inte är lämpade att redovisas enligt Finansinspektionens riktlinjer så som de är utformade idag. Som exempel kan nämnas förpliktelser kopplade till utfallet av kapitalförsäkringar eller fonder.

4 Lösningen

Enligt BFNs bedömning bör förbudet i 7 § tryggandelagen att minska det skuldförda beloppet under företagens pensionsreserv ändras. Förbudet bör begränsas till att endast omfatta den del av pensionsreserven som motsvarar de enskilda utfästelser som redovisas under posten Avsatt till pensioner eller som en delpost under Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser. Utfästelser som redovisas under annan rubrik eller som ansvarsförbindelse bör inte påverka bedömningen.

Vad gäller 3 § tryggandelagen anser BFN att bestämmelsen även borde ge utrymme för en annan värdering än de av Finansinspektionen fastställda grunderna. Det gäller de pensionsutfästelser som är kopplade till utfallet av en tillgång, t.ex. en kapitalförsäkring eller en fond.

5 Hemställan

BFN hemställer att 3 och 7 §§ tryggandelagen ändras i ovannämnda avseende.

Denna hemställan har beslutats av BFNs ordförande efter föredragning.

Hans Edenhammar
ordförande

Ulla Stenfors
föredragande